

Umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye hakkındaki kanunun bazı maddelerini muaddil kanunda değişiklik yapılmasına dair I/1076 numaralı kanun lâiyhası ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı 6/1699

11 - VI - 1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Belediye cezaları hakkındaki 1608 sayılı kanunun bazı maddelerini tadilen Dahiliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6-VI-934 te Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

1608 numaralı kanunun birinci maddesine istinaden belediye encümenleri veya şube müdürleri tarafından tayin olunan cezaiye naktilere karşı itiraz mercii olarak gösterilen mahsus hâkimler teşkilâtı yapılmadığı gibi bu kabül müracaatlerin kesreti muvacehesinde işleri hali işbada bulunan sulh mahkemelerinin de matlup sürati temin edemedikleri görülmüştür.

Nevi ve mahiyeti itibarile belediye cezalarının bu hal karşısında tesir dereceleri azalmakta ve binnetice belediye vezaifinin seyrindeki intizam kaybolmaktadır.

Belde halkına karşı bilhassa büyük şehirlerde pek girift ve şümüllü vazifeler deruhde etmiş olan belediyelerin tenbihlerini müteessir eden mezkûr halin önüne geçmeğe zaruret hâsıl olmuştur.

Bu itibarladır ki kanun projesinin ikinci maddesinde itiraz mercii olarak idare heyetleri gösterilmiştir. Zira:

Büyük şehirlerde yüksek tahsil görmüş azalardan sureti hususiyede teşkil olunan idare heyetlerinin bu işi hüsnü suretle ve süratle başaracak mahiyette olduğu görülmüş esasen kazaî salâhiyeti haiz olan bu heyetlerin diğer şehirler ve kasabalar için de maksada cevap vereceği bittetikik anlaşılmıştır.

Üçüncü ve dördüncü maddelerde, mezkûr heyetlerin mesai tarzları ve kararlarının hukukî mahiyeti tesbit edilmiştir.

Birinci maddede ise bazı makamlara meşhut cürümler karşısında bir salâhiyet verilmiştir.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye encümeni
Karar No. 69
Esas No. 1/1076

36 - VI - 1934

Yüksek Reisliğe

Belediye cezaları hakkındaki 1608 numaralı kanunun bazı maddelerini tadilen Dahiliye vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetine 6 - VI - 1934 te Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte gönderildiğini bildiren Başvekâletin 11 haziran 1934 tarih ve 6/1699 sayılı tezeresi, Dahiliye vekili Beyin de hazır bulunduğu, 23 - VI - 1934 teki toplantımızda okundu ve lâyiha hakkında konuşuldu:

Şehir ve kasabalarda medenî hayatın temini intizamı için belediye kanun ve nizamnameleri hükümlerinin ve bunlara istinaden verilen belediye emirlerinin süratle yerine getirilmesi düşüncesiyle tanzim kılınan kanun lâyi-

hası kabule şayan görülmüş olduğundan tahrir ait tashihatla kabulü hususunun Ulu Heyetin isabetli görüşüne arzına ve lâyihamın müstacerlen ve tercihan müzakeresinin istinhamına karar verilmiştir.

Dahiliye En. Rs.	M. M.	Kâ.
Tekirdağ <i>Cemil</i>	Çanakkale <i>Şükrü</i>	
Aza Adana <i>Ali Münif</i>	Aza Çorum <i>İ. Kemal</i>	Aza Giresun <i>A. Münir</i>
Aza Bursa <i>Emin Fikri</i>	Aza Trabzon <i>Fatin</i>	Aza Malatya <i>Vasif</i>
		Aza Zonguldak <i>Rifat</i>

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 67
Esas No. 1/1076

4 - VII - 1934

Yüksek Reisliğe

Belediye cezaları hakkında 1608 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası Adliye encümenine havale edilmekle Dahiliye vekili Beyefendi hazır olduğu halde Dahiliye encümeninin tadili ve esbabı mucibe mazbatasile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

Dahiliye encümeninin tanzim ettiği birinci madde mevcut kanunun aynı maddesine bir fıkraya ilâvesinden ibaret olmakla encümen; bu ilâvenin müstakil bir madde olarak kanuna eklenmesini tensip etmiş ve bu ilâvenin tazammun ettiği hüküm esas itibarıyla muvafık görülerek üçüncü madde olarak yazılmıştır.

Encümenince yapılan lâyihamın birinci ve ikinci maddelerinde itiraz kabiliyeti olan cezalar için mahsus hâkimler ve bulunmayan yerlerde sulh

hâkimleri huzurunda itiraz olunabileceği hakkındaki meri kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde bazı değişiklikler yapılmış, ammenin intizam, sıhhat ve selâmetine taallük eden hususlarda mevcut hükümler hilâfına hareket edenlere verilecek cezadan hakkile faide ve intibah husulünün temini için sürat elzem olduğundan ceza tayin edilenlerin itirazları vesilesile beklenen tesirleri haleldar etmeğe meydana vermemek için itiraz tetkiklerinin tarzı vazih olarak maddede gösterilmiştir. Kanuna eklenen ve üçüncü maddede tesbit edilen hüküm de vilâyetlerde belediye reislerle bulunan yerlerde muavin ve şube müdürlerinin ve ka-za belediye reislerinin bizzat görecekleri ceza-yi müstelzim belediyeye müteallik kanun ve ni-

zam ve talimat hükümlerine uygun olmayan hareketlerden dolayı vilâyetlerde beş liraya ve kazalarda üç liraya kadar hafif para cezası tayin etmeğe salâhiyetli olmaları kabul edilmiş ve bu suretle ceza tayin edilirken salâhiyetli zevatın ceza verilene cezayı mucip hali ihtar ile ceza verdiğini tefhim etmesi hakkında maddeye bir kayıt konmuştur. Bununla ceza görenin hiç bir haberi olmayan cezaya maruz kalması gibi bir ihtimale meydan verilmemesi ve böyle ihtar yapılarak ceza tayininin daha müessir olacağı ve bir deyeceği varsa onu da söylemeğe imkân vermek gibi faideler mülâhaza olunmuştur. Bu cezaların katî olması ve hiç bir suretle aleyhine idarî ve adlî kanun yoluna müraعات edilmemesi müşahedeye müstenit hâdiselerin fazla merasime tâbi tutulmamasında daha

ziyade munsif olduğu mütaleasma müstenit bulunmuştur.

Yapılan değişikliklerle encümenca kabul olunan kanun lâyihasının tercihan ve müstace-len müzakere edilmesinin Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislîğe takdimine karar verilmiştir.

Ad. E. Reisi	M. M.	Kâ.
Çorum <i>Münir</i>	Kocaeli <i>Salâhattin</i>	Trabzon <i>Raif</i>
Aza	Aza	Aza
Antalya <i>Haydar</i>	Edirne <i>Hasan Hayri</i>	Kayseri <i>S. Azmi</i>
Aza	Aza	Aza
Konya <i>Ş. Sırrı</i>	Kocaeli <i>Ragıp</i>	Tokat <i>Nâzım</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Belediye cezaları hakkında olan 1608 numaralı kanunun bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Kanunun birinci maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir :

«Belediye reisleri, muavinleri ve varsa belediye şube müdürleri ve teftiş heyeti müdürleri bizzat gördükleri suçlar için 15 liraya kadar para cezası tayin edebilirler. Bu cezalar katidir.»

MADDE 2 — 5 inci madde aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

«Ceza kararlarına tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde idare heyetlerine itiraz edilir.

Ticaret ve sanattan men kararile para cezası vermediğinden dolayı hapse tahvil hükmünün infazı itiraz neticesine kadar tehir olunur.

MADDE 3 — Altıncı madde aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

«İtirazen icra edilecek tetkik evrak üzerin-

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADILI

Umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye hakkındaki kanunu muaddil 1608 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 26 - VI - 1930 tarih ve 1608 sayılı kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun ve nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salâhiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmıyanlara elli liraya kadar hafif para cezası tertibine ve üç günden on beş güne kadar ticaret ve sanat icrasından men ve Türk ceza kanununun 586, 538, 557, 559 ve 577 nci maddelerile 553 üncü maddesinin birinci fıkrasında yazılı cezaları tatbika belediye encümenleri salâhiyettardır. (Şubelere ayrılan belediyelerde bu cezaları encümen namına, encümen namına ve yerine şube müdürleri tayin ederler).

Belediye reisleri, muavinleri ve varsa belediye şube müdürleri ve teftiş heyeti müdürleri bizzat gördükleri suçlar için 15 liraya kadar para cezası tayin edebilirler. Bu cezalar katidir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 5 inci maddesi şu yolda değiştirilmiştir :

Ceza kararlarına tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde idare heyetlerine itiraz edilebilir. Ticaret ve sanattan men kararile para cezası verilmediğinden dolayı hapse tahvil hükmünün infazı itirazın tetkiki neticesine kadar tehir olunur.

MADDE 3 — 6 ncı madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İtiraz vukuunda tetkik; yalnız evrak üye-

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye hakkındaki kanunu muaddil 19 - V - 1930 tarih ve 1608 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren ve yeniden madde ekleyen kanun lâyihası

MADDE 1 — 1608 numaralı kanunun 5 inci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Ceza kararlarına tebliği tarihinden itibaren beş gün içinde mahsus hâkimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hâkimliğine müracaatla şifahi veya yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutularak muterize imza ettirilir.

İtirazda sebep gösterilmesi şarttır. Sebep gösterilmeyen itirazlar yapılmamış sayılır. Ticaret ve sanattan men kararlarile para cezasını vermediğinden dolayı hapse değiştirme hükmünün infazı itirazın neticesine kadar geri bırakılır.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 6 ncı maddesi aşağıda yazılı surette değiştirilmiştir:

İtiraz üzerine tetkikat evrak üstünde yapılır.

İtiraz, cezanın salâhiyeti olmayanlar tarafından tayin olunduğır ve tutulan zabıt varakasının sahteliği ve ceza tayinine müessir olacak maddî ve fahiş hataya müstenit bulunduğu hususlara munhasır olmak üzere dermeyan edilebilir. Bu sebeplere dayanan itirazlar varit ise hâkim ceza kararını iptal ve para cezası alınmış ise belediyenin geri vermesine hükmeder. İtiraz varit görülmezse karar tasdik olunur. İtirazın otuz gün içinde neticelendirilmesi mecburidir. Hâkim izahat almak üzere lüzum görürse muterizi veya vekilini celbederek dinleyebilir. Zabıt varakasının sahteliği iddiasından başka hallerde zabıt varakasını yapan memurlar celp ve davet olunur.

MADDE 3 — Mezkûr kanuna aşağıdaki yazılı madde eklenmiştir:

Vilâyetlerde belediye reisleri ve bulunan

Hü.

de cereyan eder.

İtiraz, cezanın salâhiyetli olmayanlar tarafından tayin olunduğu ve cezaya mevzu olan suçun haddi zatinde suç olmadığı ve suçlunun zabıt varakasında yazılan kimse olmadığı ve zabıt varakasının sahte olduğu hususlarına munhasır olarak dermeyan edilebilir.

İtirazın nihayet on gün zarfında intacı mecburidir.

MADDE 4 — Yedinci madde aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

«İtiraz neticesinde idare heyetleri tarafından verilecek kararlar katidir.»

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun tatbikına Dahiliye ve Adliye vekilleri memurdur.

6 - VI - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Fuat</i>	<i>Hikmet</i>	<i>Ali</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

Da. E.

rinde yapılır.

İtiraz; cezanın salâhiyetli olmayanlar tarafından tayin olunduğu ve cezaya mevzu olan suçun haddi zatinde suç olmadığı ve suçlunun zabıt varakasında yazılan kimse olmadığı ve zabıt varakasının sahte olduğu hususlarına munhasır olarak dermeyan edilebilir.

İtirazın nihayet on gün zarfında intacı mecburidir.

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Ad. E.

yerlerde muavinleri ve belediye şube müdürleri beş liraya kadar ve kazalarda belediye reisleri üç liraya kadar 1608 sayılı kanunun birinci maddesinde cezayı müstelzim hususlardan dolayı hafif para cezası tayin ederler. Bu cezanın tertibinde salâhiyetli olanlar bizzat gördükleri hallerde ceza verilecek eşhasa hareketlerini ihtardan sonra tayin edecekleri cezayı kendilerine tefhim ederler.

Bu suretle verilen cezalar katî olup aleyhine adlî ve idarî kanun yollarına müracaat olunamaz.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Adliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.

